

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

3.2.2010

B7-0082/2010

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o situácii v Iráne

Adrian Severin, Hannes Swoboda, Roberto Gualtieri, Sergio Gaetano Cofferati, Ana Gomes, María Muñiz De Urquiza
v mene skupiny S&D

Uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Iráne

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Iráne,
 - so zreteľom na vyhlásenie predsedníctva EÚ z 28. decembra 2009 o nedávnych demonštráciách v Iráne,
 - so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky v mene Európskej únie z 12. januára 2010 o súdnom procese so siedmimi bahájskymi vodcami v Iráne,
 - so zreteľom na vyhlásenie Európskej rady z 10. a 11. decembra 2009 o Iráne,
 - so zreteľom na rezolúcie Valného zhromaždenia OSN 62/149 z 18. decembra 2007 a 63/168 z 18. decembra 2008 o moratóriu na používanie trestu smrti,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (ICCPR), Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ICESCR), Dohovor o odstraňovaní všetkých foriem rasovej diskriminácie a Dohovor o právach dieťaťa, ktorých zmluvnou stranou je aj Iránska islamská republika,
 - so zreteľom na štatút Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) a Zmluvu o nešírení jadrových zbraní, ktorej zmluvnou stranou je aj Iránska islamská republika,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže politický vývoj v Iráne po kontroverzných prezidentských voľbách v júni 2009 ukázal, že existuje potenciál vychádzajúci z obyvateľstva na demokratickú zmenu v krajine v čele s jej energickou, vzdelanou a aktívnou občianskou spoločnosťou,
- B. keďže pretrvávajúce mierové demonštrácie proti údajnému volebnému podvodu a tvrdé obmedzenia politických a občianskych práv a základných slobôd, najmä slobody prejavu a médií, ktoré zaviedla islamská republika a ktoré sú násilne potláčané vládou, osobitne revolučnou gardou a jednotkami Basídž,
- C. keďže tisíce pokojných demonštrantov a disidentov vrátane študentov, aktivistov za práva žien, právnikov, popredných ochrancov ľudských práv, novinárov, odborárov a reformných klerikov bolo svojvoľne zatknutých v očividnej snahe zastrašiť kritikov a potlačiť dissent; keďže vládni predstavitelia potvrdili, že od júna 2009 zahynulo pri protestoch alebo v zajatí najmenej 30 demonštrantov a najmenej ďalších sedem zahynulo pri stretoch 27. decembra na sviatok Ašura; keďže sa predpokladá, že skutočný počet úmrtí zavinených násilím zo strany vlády je oveľa vyšší,
- D. keďže Muhammad Rezá Alí-Zamání a Araš Rahmání-Púr boli 28. januára 2010 popravení obesením iránskymi orgánmi po nespravodlivom súdnom procese za údajné členstvo v

„monarchistickej opozícii“; keďže bolo oznámené popravenie ďalších deviatich osôb odsúdených na trest smrti; keďže Irán má jednu z najvyšších mier popráv na svete; keďže Irán je hlavným porušovateľom zákazu trestu smrti pre mladistvých páchateľov,

- E. keďže mnohí zo zadržaných boli údajne bití a mučení a v niektorých prípadoch sexuálne obťažovaní vo väzniciach a tajných väzenských zariadeniach; keďže podľa vyšetrovania Madžlísu Iránskej islamskej republiky sa začiatkom roku 2010 stanovilo, že za smrť najmenej troch zadržovaných osôb spôsobenú mučením a nedbalosťou vo väzení Kárizak, ktoré súdnictvo nechalo pred troma rokmi uzavrieť, je priamo zodpovedný zástupca prokurátora Saíd Mortazaví,
- F. keďže začiatkom augusta 2009 súdna moc usporiadala exemplárne súdne procesy stoviek prominentných reformátorov a aktivistov údajne spojených s „buričmi“ pokúšajúcimi sa o podporu „nežnej revolúcie“; keďže počas týchto procesov mnohí disidenti predniesli zinscenované priznania, ktoré sa zdali byť vynútené,
- G. keďže okrem krízy v oblasti ľudských práv v období po voľbách bezpečnostné sily systematicky zastrašujú členov menšinových náboženstiev, napr. bahájcov, židov a sunitov) a vedú kampaň svojvoľného zatýkania Kurdov, Azerov, Balúčov, predstaviteľov arabskej občianskej spoločnosti a politických aktivistov,
- H. keďže iránska vláda naďalej obviňuje európske krajiny zo zasahovania do iránskeho politického diania; keďže takéto obvinenia viedli v povolebnom období k vyhosteniu dvoch diplomatov Spojeného kráľovstva, k zatknutiu viacerých iránskych zamestnancov pracujúcich na veľvyslanectve Spojeného kráľovstva a k zatknutiu dvoch nemeckých diplomatov za ich údajnú úlohu pri protestoch v Iráne, ktoré poznamenali oslavy sviatku Ašura v decembri 2009,
- I. keďže iránska vláda ostro zasahovala proti domácim a zahraničným médiám, pričom tvrdo obmedzovala prístup iránskeho obyvateľstva k informáciám; keďže niektoré európske spoločnosti dodávali Iránu technológie umožňujúce cenzúru spravodajstva z protestov v Teheráne a iných iránskych mestách,
- J. keďže Irán premeškal koncoročný termín na uposlúchnutie výzvy, aby inšpektorom Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu sprístupnil svoje jadrové zariadenia; keďže Irán doposiaľ neurobil nič na obnovenie dôvery medzinárodného spoločenstva vo výlučne mierový charakter svojho jadrového programu,
- K. keďže iránsky prezident Mahmúd Ahmadínežád 3. februára 2010 oznámil, že Irán je pripravený poslať svoj obohatený urán do zahraničia na ďalšie obohacovanie,
- L. keďže UNESCO rozhodlo o nominácii Teheránu na hlavné mesto filozofie na rok 2010 a o zorganizovaní Svetového dňa filozofie 2010 v Teheráne,
- 1. jednoznačne podporuje demokratické snahy iránskeho obyvateľstva; vyzdvihuje odvahu všetkých iránskych mužov a žien, ktorí bránia svoje základné slobody a demokratické zásady účasťou na pokojných demonštráciách; verí, že títo ľudia vyjadrujú svoje želanie žiť v spoločnosti bez útlaku a zastrašovania a v mieri s medzinárodným spoločenstvom;

2. opätovne zdôrazňuje, že sloboda prejavu a právo na pokojné zhromažďovanie sú všeobecnými ľudskými právami a že Irán sa zaviazal dodržiavať tieto práva ako zmluvný štát ICCPR; v tejto súvislosti naliehavo žiada, aby iránska vláda dodržiavala právo na pokojné zhromažďovanie a slobodu prejavu počas demonštrácie ohlásenej na 11. februára 2010;
3. dôrazne odsudzuje použitie násilia zo strany iránskej vlády voči demonštrantom, ktorí sa snažia o uplatnenie svojho práva na slobodu prejavu a práva na pokojné zhromažďovanie; je v tejto súvislosti šokovaný potláčaním demonštrácií po nepokojoch počas osláv sviatku Ašura a počas pohrebu Ajatolláha Montazériho; žiada, aby boli okamžite a bezpodmienečne prepustené všetky osoby, ktoré boli zadržané za pokojné vykonávanie svojich práv slobody prejavu, združovania a zhromažďovania;
4. požaduje vyšetrowanie a stíhanie tých štátnych úradníkov a príslušníkov bezpečnostných síl, ktorí nesú zodpovednosť za vraždenie, zneužívanie, mučenie a znásilňovanie demonštrantov a väzňov;
5. dôrazne odsudzuje skutočnosť, že nedávno boli popravení Muhammad Rezá Alí-Zamání a Araš Rahmání-Púr, a oznámenie o nadchádzajúcej poprave ďalších deviatich osôb odsúdených na smrť v nespravodlivých procesoch; vyjadruje vážne obavy nad situáciou osôb, ktoré sú obvinené – a v niektorých prípadoch formálne uznané vinnými – z trestných činov podliehajúcim trestu smrti, hoci tieto osoby sotva vyslovili svoj názor na politickú situáciu a občianske práva v Iráne; pripomína svoju výzvu iránskym orgánom, aby zrušili trest smrti a aby dovedy, kým nebude zrušený, vyhlásili moratórium na popravy, ako boli vyzvané prostredníctvom rezolúcií Valného zhromaždenia OSN 62/149 a 63/168;
6. vyslovuje poľutovanie nad systematickým obmedzovaním slobody informácií prostredníctvom blokovania internetových stránok a zákazov spravodajstva o nepovolených demonštráciách na týchto stránkach, ako aj nad uplatňovaním nových obmedzení, ktoré od novinárov vyžadujú, aby pred poskytnutím spravodajstva o akejkoľvek udalosti získali povolenie; dôrazne odsudzuje rozhodnutie iránskej vlády rušiť vysielanie perzského spravodajského servisu BBC;
7. víta plány Komisie financovať televízny kanál v perzštine; vyzýva Radu a Komisiu, aby preskúmali ďalšie možnosti s cieľom pomôcť presadzovať demokratické zmeny v Iráne v súvislosti s nástrojom pre demokraciu a ľudské práva a inými nástrojmi;
8. žiada európske spoločnosti, aby nedodávali iránskej vláde technológiu, ktorá sa dá použiť na potláčanie protestov, najmä technológiu na kontrolu komunikácie online zameranej na sledovanie obsahu a zisťovanie zdroja elektronickej pošty, hovorov VoIP a pošty na stránkach sociálnych sietí;
9. domnieva sa, že obvinenia o zahraničnom zasahovaní do iránskeho povolebného vývoja sú nepodložené a neprijateľné; vyzýva iránsku vládu, aby bezodkladne prepustila dvoch nemeckých diplomatov zajatých za ich údajnú úlohu v protestoch v súvislosti so sviatkom Ašura; v tejto súvislosti žiada, aby iránske orgány dodržiavali viedenský dohovor a diplomatické predpisy;

10. vyzýva Radu, aby zvážila zaradenie tých členov bezpečnostných síl, ktorí sú zodpovední za potlačovanie pokojných demonštrácií a zneužívanie ľudských práv, do zoznamu osôb, ktoré podliehajú zákazu cestovania po EÚ a zmrazeniu aktív;
11. opätovne potvrdzuje právo Iránu rozvíjať jadrovú energetiku na mierové účely podľa pravidiel režimu nešírenia jadrových zbraní; berie na vedomie vyhlásenie iránskeho prezidenta Mahmúda Ahmadínežáda o pripravenosti Iránu posielat' svoj obohatený urán do zahraničia na ďalšie obohacovanie; verí, že po tomto oznámení nastanú konkrétne kroky na zmiernenie obáv z jeho jadrového programu, v súlade s požiadavkami MAAE;
12. podporuje dvojúrovňový prístup v súvislosti s iránskym jadrovým programom; opätovne naliehavo vyzýva Irán, aby v plnej miere a bezodkladne splnil svoje záväzky vyplývajúce z príslušných rezolúcií Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov (BR OSN) a MAAE, a najmä požiadavky stanovené v rezolúcii Rady guvernérov MAAE z 27. novembra 2009. naliehavo vyzýva Radu, aby podporila akciu BR OSN, ak Irán zotrvá pri svojej nedostatočnej spolupráci s medzinárodným spoločenstvom v oblasti jadrového programu; vyzýva Radu, aby bola pripravená prijať potrebné účinné a cielené opatrenia zamerané na nešírenie jadrových zbraní, ktoré by sprevádzali tento postup BR OSN;
13. vyzýva Radu, aby bola pripravená zapojiť sa do rokovaní s Iránom s cieľom dosiahnuť riešenie jadrovej otázky, ako aj otázok regionálnej bezpečnosti, pričom by sa zohľadnili legitímne bezpečnostné záujmy a obavy Iránu, ak by Irán v tejto veci prijal konkrétne rozhodnutia; zdôrazňuje, že pri týchto rokovaniach by sa nemalo ustupovať od podpory demokracie a ľudských práv v Iráne; je presvedčený, že demokratický a silný Irán by mohol zohrávať kľúčovú úlohu pri stabilizácii a mierovom vývoji v regióne;
14. vyzýva UNESCO, aby prehodnotilo svoje rozhodnutie o zorganizovaní Svetového dňa filozofie 2010 v Teheráne a svoju podporu návrhu talianskeho národného výboru pre UNESCO zachovať nomináciu Teheránu ako hostiteľského mesta tejto iniciatívy a aby namiesto toho vyvinulo príslušné aktivity v iných hlavných mestách, čím by vyslalo silný signál na zdôraznenie neexistencie slobody prejavu v Iráne;
15. vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím iránskej vlády o zrušení návštevy delegácie Európskeho parlamentu v Iráne; domnieva sa, že takáto návšteva mohla prispieť k politickému dialógu medzi EÚ a Iránom za predpokladu, že delegácia by mala mandát a príležitosť stretnúť sa s vládou, opozíciou, zástancami ľudských práv a zástupcami občianskej spoločnosti;
16. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, Rade OSN pre ľudské práva a vláde a Madžlísu Iránskej islamskej republiky.